

Въ бурята на завоеванието пострадали много манастири и църкви, пострадалъ, навѣрно, и Килифарския манастиръ „Св. Богородица“, но това е само предположение. Положително е, обаче, че ученицитѣ въ казанія манастиръ и въ „Св. Троица“ сж се разбѣгали, а много монаси били изгонени, та за нѣколко време манастиритѣ запустѣли.

Колко време е траяло това, не се знае. Но, понеже турцитѣ имали нужда отъ храна, отъ сигурностъ на пѣтищата изъ балканскитѣ клисури, много е вѣроятно, че манастирскитѣ крепости и кули сж оставяни пакъ като стражарници, както и по-напредъ. Както въ селата, за които говорихме, българитѣ запазили длѣжноститѣ и правата си за пазене проходите, проломитѣ, рѣчнитѣ тѣснини, така и манастиритѣ сж използувани отъ турцитѣ за осигуряване на пѣтищата¹⁾. Вмѣсто монаситѣ, въ манастиритѣ били настанени отъ властѣта привелигировани раи, които приели турското първенство по договоръ, както станало на много други мѣста. А понеже нѣмаме изрични свидетелства, че Килифарскиятъ манастиръ е билъ унищоженъ, можемъ да приемемъ, че той е запазилъ старата си служба да наглежда и пази проходите отъ Дойновъ мостъ до село Килифаревъ.

Това ще да е траело доста дълго. Заедно съ пазачитѣ не е чудно да сж се завърнали и нѣкой монаси, които продължили презъ течение на годинитѣ богослужебната си длѣжностъ. Не е никакъ чудно, че между инокитѣ и монаситѣ сж се промѣквали и гонени българи юнаци, борци за свободата и други народни люде.

Премѣстване на манастира.

Следъ време, поради едни или други причини, Теодосиевиятъ манастиръ престаналъ да работи. Дали турцитѣ сж го подозрѣли въ бунтовничество, та сж го съборили, или той е падналъ отъ земетръсъ и друга природна стихия самъ по себе си, не се знае. Обаче, преданието за него и вѣрскитѣ нужди на близкитѣ християни, не сж напуснали мисълта за възобновяването му. Но това не е могло да стане на сѣщото мѣсто, най-вече поради урвения гребенъ, на който изкачването било трудно, а мѣстото за строежъ тѣсно.

Благочестиви раи и ревностни монаси решили да бжде построенъ манастира долу въ равнината, покрай рѣката Бѣлица, гдето е било възможно да се уреди и стопанство за подържането му. Изглежда, че още при сѣществуването на манастира въ височината, долу покрай рѣката е имало

¹⁾ Отъ нѣкои турски документи знаемъ, че султанитѣ Мурадъ I и Баязидъ I признали привилегиитѣ на раитѣ, що пазѣли Балканскитѣ проходи.